

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o víceletém plánu obnovy populace mečouna obecného ve Středozemním moři a o změně nařízení (ES) č. 1967/2006 a (EU) 2017/2107

[COM(2018) 229 final – 2018/0109 (COD)]

(2018/C 440/30)

Samostatný zpravodaj: **Gabriel SARRÓ IPARRAGUIRRE**

Konzultace Evropského parlamentu	2. 5. 2018
Konzultace Rady	14. 5. 2018
Právní základ	čl. 43 odst. 2 a článek 304 Smlouvy o fungování Evropské unie
Rozhodnutí plenárního shromáždění	22/05/2018
Odpovědná specializovaná sekce	Zemědělství, rozvoj venkova, životní prostředí
Přijato ve specializované sekci	5. 9. 2018
Přijato na plenárním zasedání	19. 9. 2018
Plenární zasedání č.	537
Výsledek hlasování	181/1/3
(pro/proti/zdrželi se hlasování)	

1. Závěry a doporučení

1.1. EHSV obecně podporuje návrh Evropské komise, aby bylo do právního řádu Unie provedeno doporučení Mezinárodní komise pro ochranu tuňáků v Atlantiku (ICCAT) č. 16-05, kterým se stanoví víceletý plán obnovy populace mečouna obecného ve Středozemním moři a jehož účelem je dosáhnout do roku 2031 biomasy této populace odpovídající maximálnímu udržitelnému výnosu s nejméně 60 % pravděpodobností dosažení tohoto cíle.

1.2. Výbor konstatuje, že Evropská komise se neomezila na provedení uvedeného doporučení ICCAT, nýbrž do svého návrhu začlenila řadu bodů, které toto doporučení nezohledňuje a jež mohou evropskému loďstvu způsobit konkurenční nevýhodu ve vztahu k loďstvům třetích zemí ležících na pobřeží Středozemního moře, jako je Maroko, Alžírsko, Tunisko a Turecko, které se rovněž věnují tomuto rybolovu. Z tohoto důvodu a s cílem zabránit závažnějším socioekonomickým dopadům na evropské podnikatele a pracovníky, než jakým jsou vystaveny jiné země, EHSV naléhavě vyzývá spolunormotvůrce, aby zohlednili níže uvedené konkrétní připomínky.

1.3. EHSV naléhavě vyzývá Komisi, členské státy a země ležící na pobřeží Středozemního moře, aby přijaly všechna opatření nezbytná k tomu, aby docílily úplného vymýcení unášených tenatových sítí, jejichž používání je zakázáno od roku 1998, a zabránily tak nelegálnímu lovu a prodeji středomořského mečouna obecného, jeho dopadu na trh a nekalé soutěži, kterou představuje pro loďstva, jež dodržují pravidla.

2. Shrnutí návrhu Komise

2.1. Vzhledem ke znepokojujícímu stavu populace mečouna obecného (*Xiphias gladius*) ve Středozemním moři přijala ICCAT na svém výročním zasedání v roce 2016 doporučení č. 16-05, kterým se stanoví plán obnovy této populace na období patnácti let. Doporučení stanoví pravidla pro zachování, řízení a kontrolu populace mečouna obecného ve Středozemním moři, aby do roku 2031 dosáhla biomasy odpovídající maximálnímu udržitelnému výnosu s nejméně 60 % pravděpodobností dosažení tohoto cíle.

2.2. Návrh nařízení, který je předmětem tohoto stanoviska, provádí do právního řádu Unie uvedené doporučení, které je přímo použitelné od roku 2017, s cílem splnit mezinárodní závazky EU a poskytnout právní jistotu provozovatelům, pokud jde o pravidla a povinnosti, jimž podléhají.

2.3. Plán obnovy zahrnuje tyto hlavní body: zavedení celkového přípustného odlovu mečouna obecného ve Středozemním moři ve výši 10 500 tun a jeho postupné snižování, stanovení minimální referenční velikosti pro zachování zdrojů buď v délce 100 cm od konce spodní čelisti po konec nejkratšího prostředního paprsku ocasní ploutve, anebo o váze 11,4 kg zaokrouhlené živé hmotnosti nebo 10,2 kg po odstranění žaber a vnitřností, stanovení maximálního počtu 2 500 háčků, které lze nastražit nebo vzít na palubu, tříměsíční období zákazu od 1. ledna do 31. března každého roku, omezení počtu oprávněných plavidel a kontrolní opatření stejná, jako jsou stávající opatření pro tuňáka obecného.

3. Obecné připomínky

3.1. EHSV souhlasí s tím, že je nutné provést doporučení ICCAT č. 16-05 do právního řádu Unie, a podporuje proto iniciativu Evropské komise.

3.2. Výbor však konstatuje, že návrh Evropské komise přesahuje vlastní doporučení ICCAT a zavádí nové požadavky, které v tomto doporučení obsaženy nejsou. Vzhledem k tomu, že dotčenou populaci loví nejen loďstvo EU, ale i všechny ostatní země ležící na pobřeží Středozemního moře, z nichž některé mají přímý rybolov (Maroko, Alžírsko, Tunisko a Turecko) a jiné ji loví jako vedlejší úlovky, nepovažuje EHSV za vhodné, aby byla další opatření zavedena jednostranně, neboť by to mohlo vést k diskriminaci loďstva EU a přinést provozovatelům z EU jiné socioekonomické důsledky, než ty, k nimž dochází v jiných zemích, které se tohoto rybolovu účastní.

3.2.1. Výbor s ohledem na budoucí jednání naléhavě vyzývá Evropskou komisi, aby intenzivněji spolupracovala s třetími zeměmi v rámci ICCAT s cílem dosáhnout dohod, díky nimž se rychleji obnoví biomasa a dostane se na úroveň maximálního udržitelného výnosu, aniž by došlo k narušení soutěže mezi rybáři.

3.3. Výbor připomíná Komisi, že používání unášených tenatových sítí pro lov mečouna obecného ve Středozemním moři je zakázáno od roku 1998. Vzhledem k dopadu, který má nelegální používání tohoto zakázaného lovného zařízení některými provozovateli na stav populace mečouna obecného ve Středozemním moři, a k nekalé soutěži, již představuje pro provozovatele dodržující pravidla, žádá EHSV Komisi, členské státy a země ležící na pobřeží Středozemního moře, aby přijaly veškerá opatření nezbytná pro úplné vymýcení této praktiky.

4. Konkrétní připomínky

4.1. Článek 8 stanoví omezení kapacity podle typu lovného zařízení a neomezuje se pouze na provedení bodu 6 doporučení ICCAT, podle něhož omezení kapacity platí po dobu trvání plánu obnovy. V roce 2017 omezí smluvní strany úmluvy ⁽¹⁾ počet rybářských pravidel oprávněných k lovu mečouna obecného ve Středozemním moři na průměrný roční počet svých plavidel, která v období let 2013–2016 lovila, uchovávala na palubě, překládala, přepravovala nebo vykládala středomořského mečouna obecného. Smluvní strany úmluvy by však mohly rozhodnout o tom, že uplatní počet svých plavidel, která lovila, uchovávala na palubě, překládala, přepravovala nebo vykládala středomořského mečouna obecného v roce 2016, bude-li toto číslo nižší než průměrný roční počet těchto plavidel v období let 2013–2016. Toto omezení kapacity se u plavidel provádějících odlov uplatňuje podle lovného zařízení, ale omezuje tento bod na možnost, která pokrývá nižší počet plavidel. Výbor proto doporučuje použít přesné znění bodu 6 doporučení č. 2016-05 ICCAT.

4.2. EHSV se domnívá, že znění čl. 10 odst. 2 může vést k nejasnostem, neboť ho lze vykládat jako úplný zákaz lovu na dlouhé lovné šňůry, přestože ve skutečnosti doporučení ICCAT usiluje o to, aby se zabránilo lovu nedospělých mečounů obecných, kteří by se chytli na malé háčky, jež používají plavidla lovící středomořského tuňáka křídlatého. Výbor proto navrhuje následující znění: „V zájmu ochrany mečouna obecného ve Středozemním moři platí pro přímý lov středomořského tuňáka křídlatého (*Thunnus alalunga*) období zákazu rybolovu od 1. října do 30. listopadu každého roku.“

4.3. Čl. 14 odst. 2 je jedním z článků, kde je Komise mnohem přísnější, než je samotné doporučení ICCAT, neboť stanoví, že „je na palubě rybářských plavidel povoleno pro cesty delší než 2 dny dalších 2 500 náhradních háčků neupevněných k udici“. Doporučení však ve svém bodě 18 jejich upevnění povoluje. Návrh Komise by tak členům posádky, kteří jsou vystaveni stále více požadavkům, způsobil provozní potíže. EHSV proto doporučuje, aby byl z tohoto článku odstraněn výraz „neupevněných“ a aby se použilo znění samotného doporučení: „Pro cesty delší než dva dny lze na palubě povolit druhou sadu upevněných háčků, musí však být náležitě přivázána a uložena na spodních palubách, aby ji nebylo možné snadno použít.“

⁽¹⁾ Smluvní strany úmluvy ICCAT.

4.4. Čl. 18 odst. 2 stanoví, že „pro účely kontroly se u plavidel provádějících odlov, která jsou oprávněna lovit středomořského mečouna obecného, nesmí přerušit přenos údajů z VSM⁽²⁾ v době, kdy jsou plavidla v přístavu“. Výbor se domnívá, že tento návrh může rybářům způsobit zbytečné dodatečné náklady, a navrhuje proto, aby na základě čl. 18 odst. 2 prováděcího nařízení Komise (EU) č. 404/2011 ze dne 8. dubna 2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1224/2009 o zavedení kontrolního režimu Společenství k zajištění dodržování pravidel společné rybářské politiky, bylo v přístavu povoleno vypnutí systému sledování plavidel, a to za předpokladu, že k vypnutí a zapnutí systému dojde při stejné poloze plavidla.

4.5. V čl. 20 odst. 2 Komise opět přesahuje rámec doporučení č. 2016-05 ICCAT. Komise totiž navrhuje, aby nejméně na 20 % plavidel provozujících rybolov za použití unášených dlouhých lovných šňůr, jehož předmětem je středomořský mečoun obecný, byli nasazeni vědečtí pozorovatelé. Doporučení ICCAT naopak ve svém bodě 44 stanoví: „Každá smluvní strana úmluvy zajistí, aby byli na palubách alespoň 5 % plavidel o celkové délce přesahující 15 m provozujících rybolov za použití unášených dlouhých lovných šňůr, jehož předmětem je středomořský mečoun obecný, nasazeni vnitrostátní vědečtí pozorovatelé.“ EHSV se domnívá, že zvýšené, 20 % pokrytí je neodůvodněné a nepřiměřené, neboť se jedná o malá plavidla, jež mají problémy s nedostatkem místa a s náklady a pro něž by bylo splnění tohoto požadavku velmi komplikované. Pro loďstva třetích zemí by navíc stále platilo 5 % pokrytí. Výbor proto doporučuje, aby bylo zachováno povinné 5 % pokrytí, jak vyžaduje ICCAT.

4.6. Čl. 24 odst. 2 stanoví, že velitelé rybářských plavidel Unie, jejichž celková délka nepřesahuje 12 metrů, oznámí nejméně čtyři hodiny před předpokládaným časem příplutí do přístavu příslušnému orgánu členského státu určité informace. Vzhledem k tomu, jaké problémy může v určitých okamžicích tento požadavek způsobit malým loďstvům, navrhuje EHSV doplnit větu, která členskému státu umožní ve výjimečných situacích změnit lhůtu čtyř hodin. Mohlo by se například uplatnit znění podobné čl. 31 odst. 3 nařízení (EU) 2016/1627 o plánu obnovy tuňáka obecného: „Je-li členský stát podle použitelného práva Unie oprávněn uplatňovat kratší lhůtu pro oznámení, než je lhůta uvedená v odstavcích 1 a 2, může být odhadované množství tuňáka obecného uchovávaného na palubě oznámeno v této příslušné lhůtě před příplutím. Pokud jsou loviště vzdálená méně než čtyři hodiny plavby od přístavu, odhadovaná množství tuňáka obecného uchovávaná na palubě mohou být kdykoli před příplutím upravena.“

V Bruselu dne 19. září 2018.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Luca JAHIER

⁽²⁾ Systém sledování plavidel.